

Etter fagfornyinga

Utdanningsval årsplan 8. – 10 . trinn

Bryne ungdomsskule

Oppdatert 13.10.20. EK.

Faget utdanningsval har kun eit kjerneelement: Karrierekompetanse.

Det vil seia (frå læreplanen): *Å utvikle karrierekompetanse handler om å forstå og utvikle seg selv og egen læring, og å utvikle en trygg identitet. Det handler også om å utforske utdanningsmuligheter og arbeidslivet. Dette inkluderer ferdigheter i å kunne samle, analysere og ta i bruk informasjon både om utdanning, arbeid og seg selv. Ferdigheter i å håndtere overgangsfaser i livet og ferdigheter i å ta valg og forstå konsekvenser av valg, skal også være en del av faget. Elevene må oppleve karrierelæringen som helhetlig og relevant.*

Heile skulen sitt ansvar

På Bryne ungdomsskule er faget utdanningsval lagt til ulike periodar gjennom skuleåret. Alle lærarane er med og gjennomfører denne planen. Karriererettleiing og utdanningsval er såleis heile skulen sitt ansvar. Planen syner at karriererettleiing og faget utdanningsval er to sider av same sak og går over i kvarandre.

Ungt Entreprenørskap og bedriftssamarbeid

Bryne ungdomsskule har eit godt samarbeid med Ungt Entreprenørskap (UE) som bidreg inn i fleire av prosjekta i planen. I tillegg har skulen eit godt samarbeid med mange bedrifter i og rundt Bryne, der 10 bedrifter har ein ekstra tilknytning til skulen. Desse er Aarbakke AS (mekanisk bedrift), Bryne elektriske, Time kommune, Ester Royal (frisørsalong), Byggelaget (byggefirma), SR-bank, Jærbladet, Bryne kro og hotell, Sig. Halvorsen (rørlegger). Aarbakke Inovation (ingeniørbedrift).

Periode og tema	Tidspunkt og tidsbruk	Fagleg innhald / aktivitet	Kompetansemål - Mål for opplæringen er at eleven skal kunne
8. trinn Næring på Jæren	Veke 21 – 24.	• Økonomi og karriereval (UE) • Innovasjonscamp (UE) • Jobbskugging (delvis UE) • Bedriftsbesøk – 10 bedrifter kjem til oss • Forarbeid og refleksjonsoppgåver	• beskrive egne styrker og egenskaper og interesser, og kunne se dette i sammenheng med utdannings- og yrkesønsker og livsmestring • samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid • utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til • tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter • (Samf) vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet

9. trinn Elevbedrift (EB) UE	Frå første veka i september til andre veka i november. Om lag 35 timar.	• Kick-off og idemylding • Forarbeid om budsjett, regnskap, stillingsannonse og jobbsøknad • Bedriftsetablering og arbeid med forretningsidè, forretningsplan og marknadsføring • Gjennomføringsperioden med produksjon, sal og messe • Avslutning med nedlegging og skatteinnbetaling.	• tolke stillingsannonser, skrive CV og jobbsøknad og tilegne seg kunnskap om hvordan man gjør et godt jobbintervju • tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter • utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere • (norsk) bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer • (norsk) informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
9. trinn Hospitering, ekskursjonar og utprøving	Veke 17 og 18. 7 dagar med oppløyst timeplan i tillegg til for- og etterarbeid.	• Informasjon i klassane om vgs (desember) • Fagdag (januar). Elevane vel tre utdanningsprogram å høyra om • 2 dagar vgs-hospitering. Elevane vel eit utdanningsprogram • 4 eller 5 dagar arbeidspraksis for 12 utdanningsprogram • Ekskursjonar i utdanningsprogramma ST, TI og BA • 5 dagar prosjekt for tre utdanningsprogram (MDD, MK, IF) • Etterarbeid/refleksjon, mellom anna gjennom skriveøktar og presentasjonar (tverrfagleg med eng, no, samf)	• beskrive egne styrker og egenskaper og interesser, og kunne se dette i sammenheng med utdannings- og yrkesønsker og livsmestring • samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid • utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til • tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter • diskutere konsekvenser av utenforskap og forstå økonomisk og sosial verdi av arbeid på individ- og samfunnsnivå • gjøre rede for hva og hvem som kan påvirke karrierevalg og hva dette har å si for egne valg • utforske og drøfte kjønnsrelaterte perspektiver i karrierevalg • se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg • utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere • (Samf) vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet • (norsk)lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler • (norsk) beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa

			• (norsk) bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer • (norsk) informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium • (norsk) uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter • (engelsk) skrive formelle og uformelle tekster, inkludert sammensatte, med struktur og sammenheng som beskriver, forteller og reflekterer tilpasset formål, mottaker og situasjon • (engelsk) bearbeide egne tekster ut fra tilbakemeldinger og kunnskap om språk • (engelsk) utforske og videreformidle innhold i engelskspråklige kulturelle uttrykksformer fra ulike medier knyttet til egne interesser
10. trinn Hospitering, ekskursjonar og utprøving	Veke 39 og 40. 7 dagar med oppløyst timeplan i tillegg til for- og etterarbeid.	• Informasjon i klassane • Fagdag (mai/juni). Elevane vel tre nye utdanningsprogram • 2 dagar vgs-hospitering. Elevane vel eit nytt utdanningsprogram • 4 eller 5 dagar arbeidspraksis for 12 utdanningsprogram • Ekskursjonar i utdanningsprogramma ST, TI og BA • 5 dagar prosjekt for tre utdanningsprogram (MDD, MK, IF) • Etterarbeid/refleksjon, mellom anna gjennom skriveøktar og presentasjonar (tverrfagleg med eng, no, samf)	• beskrive egne styrker og egenskaper og interesser, og kunne se dette i sammenheng med utdannings- og yrkesønsker og livsmestring • samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid • utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til • tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter • diskutere konsekvenser av utenforskap og forstå økonomisk og sosial verdi av arbeid på individ- og samfunnsnivå • gjøre rede for hva og hvem som kan påvirke karrierevalg og hva dette har å si for egne valg • utforske og drøfte kjønnsrelaterte perspektiver i karrierevalg • se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg • utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere • (Samf) vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet • (norsk)lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i oversettelse fra samiske og andre språk, og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler

			• (norsk) beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa • (norsk) bruke fagspråk og argumentere saklig i diskusjoner, samtaler, muntlige presentasjoner og skriftlige framstillinger om norskfaglige og tverrfaglige temaer • (norsk) informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium • (norsk) uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter • (engelsk) skrive formelle og uformelle tekster, inkludert sammensatte, med struktur og sammenheng som beskriver, forteller og reflekterer tilpasset formål, mottaker og situasjon • (engelsk) bearbeide egne tekster ut fra tilbakemeldinger og kunnskap om språk • (engelsk) utforske og videreformidle innhold i engelskspråklige kulturelle uttrykksformer fra ulike medier knyttet til egne interesser
10. trinn Samtalar, informasjon, ekskursjonar og refleksjon	Gjennom heile skuleåret.	• Rådgjevar samtalar med alle elevane i løpet av hausten • UTV-øker klassevis (<i>september–januar</i>) • Informasjonsøker i klassane i samband med Vigo-søknad (januar-februar) • Møter, avklaring og hjelp til alle særskild- og vedleggsøknadane • Elevane får tilbod om å delta på ulike arrangement for å utvikle karrierekompetansen sin. Disse er vanlegvis: Fagsafari på Sandnes, Anleggsdag på Laland, Jenter og teknologi på Sandnes, Byggebransjens dag på Jåttå vgs/Vågen vgs, Offshore og maritim dag på Oljemuseet i Stavanger og	• beskrive egne styrker og egenskaper og interesser, og kunne se dette i sammenheng med utdannings- og yrkesønsker og livsmestring • samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid • utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til • tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter • diskutere konsekvenser av utenforskap og forstå økonomisk og sosial verdi av arbeid på individ- og samfunnsnivå • gjøre rede for hva og hvem som kan påvirke karrierevalg og hva dette har å si for egne valg • utforske og drøfte kjønnsrelaterte perspektiver i karrierevalg • se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg • utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere • (Samf) vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet

		Ta Utdanningsmessa i Stavanger Forum. Informasjonsøker i klassane i samband med avslutning av skuleåret og førebuing til vgs. Døme på tema er pc-ordninga i vgs, å ta imot plassen, fråversregelen.	
--	--	--	--